

๒๕๖๘

รายงานการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือ
รับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วนเชิงรุกในการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริต มุ่งการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของบุคลากรในสังกัดที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย

นอกจากนี้ยังนำความเสี่ยงการทุจริตที่ได้นี้มากำหนดเป็นมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ อีกด้วย เพื่อบูรณาการต่อยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ นโยบาย เสริมสร้างความมั่นคงของชาติจากภัยการทุจริต ตลอดจนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์	๓
๓. ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม	๓
ส่วนที่ ๒ การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑	๔
แนวคิดในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ	๔
ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๕
ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๗
ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๘
ส่วนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๙
๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๙
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	๑๒
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	๑๔
๔. การบริหารงานบุคคล	๑๖

ส่วนที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจ ในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคมรวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม อย่างไรก็ตามท่ามกลางผู้ที่ตั้งใจกระทำความผิดยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่งดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมากจนนำไปสู่การถูกกล่าวหา ร้องเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพตมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาล และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตโดยวิเคราะห์ ความเสี่ยงการทุจริตตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการ และควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจาก การปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการณ์แข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากระบบงานภายในขององค์กร/กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และ

ไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการเป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทํานิติกรรม สัญญา การร่างสัญญา ที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย คือ

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึงและการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขันสภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้น รับผิดชอบอยู่และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้อง หรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์ จากทางราชการ โดยมีขอบส่งผลประโยชน์นั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงหมายถึงกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือ สภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใดก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิด หรือนำไปสู่การทุจริตมากขึ้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission และตามบริบทความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อนของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ การวิเคราะห์ ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ จะช่วยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ทราบถึงความเสี่ยงการทุจริตที่เกิดขึ้นและปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้เกิด ดังนี้

๑. การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการเป็นไปในลักษณะที่ขาดหรือมีความรับผิดชอบไม่เพียงพอ

๒. การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในควมมีคุณธรรม ความมีจริยธรรม

๓. การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลพร้อมกันนี้ ยังสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต ปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็น ปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างวัฒนธรรมสุจริตและแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการให้เกิดความคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๒. เพื่อปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

๓. เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔. เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

ศัพท์เฉพาะ คำนิยาม

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตแลประพฤติมิชอบ หรืออาจการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต
ความเสี่ยง (Risk)	ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผลกระทบทางลบ เรียกว่า ความเสี่ยง ผลกระทบทางบวก เรียกว่า โอกาส
ความเสี่ยง /ปัญหา	ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิด ต้องหามาตรการควบคุม ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว รู้อยู่แล้ว ต้องแก้ไขปัญหา
ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก ๒ ปัจจัยคือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
สินบน	ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคล เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

แนวคิดในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems: CRMS) เป็นระบบที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้พัฒนาขึ้น สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทาง ในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต โดยได้ประยุกต์ใช้แนวความคิดการบริหารจัดการความเสี่ยงตาม หลักสากล ซึ่งประกอบด้วย แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแนวของ Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO) ซึ่งประกอบด้วย COSO ๒๐๑๓ internal Contro , COSO ๒๐๑๗ Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performance และ ISO ๓๗๐๐๑ : ๒๐๑๖ Anti-bribery Management Systems และระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง การทุจริต” (Corruption Risk Management Systems: CRMS) ยังมุ่งให้มีการดำเนินการตามแนวทางของ วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) หรือ วางแผน - ปฏิบัติ - ตรวจสอบ - ปรับปรุง) เพื่อให้การบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีแนวทางในการประเมินความเสี่ยงฯ ดังนี้

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน และตารางประกอบการประเมิน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ

ค้นหากระบวนการซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยง การทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และ ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงาน มีมาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่ เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงาน

ในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยี ไม่มีหรือไม่พอบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาบนกับความเสี่ยง การทุจริตเพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนการงานใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการงานนั้นมาบรรยายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงาน ในกระบวนการงานนั้นและทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินให้ละเอียดและชัดเจน มากที่สุดว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีพฤติกรรมทุจริต อย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการงานหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงาน อาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้

เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่อง ของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

❖ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

❖ ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน ในคู่มือนี้เป็นเพียงตัวอย่างในการกำหนดเกณฑ์ โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งนี้หน่วยงานต้องเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามความเหมาะสมของกระบวนการงานหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ตัวอย่าง เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต มากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต มากกว่า ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต มากกว่า ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต มากกว่า ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต มากกว่า ๑ ครั้งต่อปี
โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ที่ไม่น่ามีโอกาสดังกล่าว (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. ตัวอย่าง เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ทางด้านการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง.....บาท
๔	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง.....บาท
๓	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง.....บาท
๒	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง.....บาท
๑	ความเสียหายตั้งแต่ บาท ถึง.....บาท

๓. ตัวอย่างเกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงานหรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเขต ตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงานมีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มี

๔. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Degree of Risk)

Risk Score					
โอกาส	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

สี	ระดับความเสี่ยง
แดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)
ส้ม	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk: H)
เหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk: M)
เขียว	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการแล้ว หลังจากนั้น หน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้คะแนน ความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่า อยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยตารางการระบุประเด็น ความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริต และระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ}$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
สูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
สูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

แบบตารางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลืองจะถูกเลือกในลำดับต่อมา มาตรการควบคุมความเสี่ยง การทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมาประกอบด้วยการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่หากพบว่ารูปแบบการทุจริตหรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ได้ดำเนินการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

ตารางที่ ๑ เหตุการณ์ความเสี่ยงและมาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
๑.	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘					
	๑) เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมล่าช้าในการพิจารณาเอกสารหรือดำเนินการต่าง ๆ โดยมีเจตนาแอบแฝงเพื่อกดดันหรือบีบบังคับให้ผู้รับบริการเสนอสินบน เพื่อให้การดำเนินงานเสร็จสิ้นรวดเร็วขึ้น	๓	๒	๖ (ปานกลาง)	๑. สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่สื่อไปในทางเรียกรับผลประโยชน์แอบแฝง โดยจัดกิจกรรมอบรมหรือประชุมภายในเพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงพฤติกรรมที่เป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เช่น การจงใจถ่วงเวลา เพื่อให้ผู้รับบริการยอมจ่ายสินบน และผลเสียที่ตามมาทั้งต่อองค์กรและภาพลักษณ์ของบุคลากร ๒. กำหนดระยะเวลาและขั้นตอนที่ชัดเจนในการให้บริการ โดยจัดทำคู่มือการให้บริการ และประกาศเผยแพร่อย่างเป็นทางการในแต่ละขั้นตอน และระยะเวลาที่ดำเนินการ พร้อมเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบผ่านช่องทางที่เข้าถึงง่าย เช่น เว็บไซต์ Line	ทุกกลุ่มที่มีการให้บริการ

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
					๓. นำเทคโนโลยี/ระบบดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อลดการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รายบุคคล โดยพัฒนา และส่งเสริมการใช้ระบบออนไลน์ในการรับคำขอและติดตามผลการดำเนินการให้มากขึ้น เพื่อลดโอกาสที่เจ้าหน้าที่จะใช้ดุลพินิจล่าช้าหรือเลือกปฏิบัติ และเพิ่ม ความโปร่งใสในการให้บริการ ๔. สับเปลี่ยนหมุนเวียนตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ในงานบริการที่มีความเสี่ยงเพื่อป้องกันการสร้างอิทธิพลหรือความสัมพันธ์ที่อาจเอื้อประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับ ผู้รับบริการบางกลุ่ม	
	๒) ข้าราชการในสังกัด ได้รับของขวัญ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ในการอนุมัติ อนุญาต เพื่อแลกกับผลประโยชน์ส่วนตน	๒	๓	๖ (ปานกลาง)	๑. ปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน/การให้บริการแต่ละงาน เน้นความสำคัญในการให้บริการโดยไม่เลือกปฏิบัติรวมถึงบทลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดในกรณีที่ฝ่าฝืนหรือละเลยละเว้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการ ๒. สร้างความตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรับ การให้สินบน การเรียกรับผลประโยชน์ การให้และการรับของขวัญ สินน้ำใจ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติดังกล่าว ๓. จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แจ้งให้บุคลากรในสำนักงานทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน	กลุ่ม อำนาจการ

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
					๔. กรณีมีความจำเป็นที่จะต้องรับหรือต้องให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา หรือตามปกติประเพณีนิยม หรือเพื่อเป็นการรักษาไมตรีมิตรภาพความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ก่อนการให้หรือรับของขวัญ ของกำนัล ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยสิ่งของ ของขวัญ หรือ ประโยชน์อื่นใดนั้นจะต้องมีมูลค่าแต่ละ โอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท ๕. กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ บุคลากร ให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด	

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
๒.	การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ					
	๑) เจ้าหน้าที่เรียกร้องให้ผู้รับบริการยื่นเอกสารเพิ่มเติมโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นข้ออ้างในการชะลอการดำเนินงานหรือใช้กดดันหรือสร้างภาระแก่ผู้รับบริการอันอาจนำไปสู่การเสนอสินบนเพื่อเร่งรัดการดำเนินงาน	๓	๒	๖ (ปานกลาง)	๑. สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบในการให้บริการโดยจัดกิจกรรมอบรมเพื่อชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจถึงแนวปฏิบัติในการพิจารณาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับระเบียบ และให้ตระหนักว่าการเรียกเอกสารเพิ่มเติมโดยไม่มีเหตุอันควรถือเป็นการปฏิบัติ หน้าที่โดยมิชอบและสุ่มเสี่ยงต่อการทุจริต ๒. จัดทำคู่มือการให้บริการ และประกาศ เผยแพร่อย่างเป็นทางการในแต่ละขั้นตอน และระยะเวลาที่ดำเนินการ พร้อมเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบผ่านช่องทางที่ เข้าถึงง่าย เช่น เว็บไซต์ Line OA ๓. จัดทำช่องทางร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสโดยไม่เปิดเผยตัวตน เพื่อเปิดช่องทางให้ผู้รับบริการสามารถร้องเรียนกรณีถูกเรียกร้องเอกสารโดยไม่มีเหตุอันควร โดยไม่ต้องเปิดเผยชื่อ เพื่อให้สามารถติดตาม ตรวจสอบ และดำเนินการแก้ไขได้โดยตรงและเป็นธรรม ๔. จัดให้มีการประเมินคุณภาพการให้บริการและ พฤติกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จากผู้รับบริการ ผ่านแบบประเมินความพึงพอใจ หรือแบบสอบถามหลังการรับบริการ เพื่อสะท้อนข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ของผู้ใช้บริการโดยตรง	ทุกกลุ่ม ที่มีการ ให้บริการ

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
	๒) การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับสินบน ผลประโยชน์ การให้ และการรับของขวัญ สินน้ำใจเพื่อหวังใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกแก่ผู้ที่มาติดต่อรับบริการ	๒	๒	๔ (ปานกลาง)	๑. สร้างความตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรับการให้สินบน การเรียกรับผลประโยชน์ การให้และการรับของขวัญ สินน้ำใจ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติดังกล่าว ๒. จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แจ้งให้บุคลากรในสำนักทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน ๓. กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ บุคลากร ให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการทุจริตอย่างเคร่งครัด ๔. กำหนดให้มีการสับเปลี่ยน หมุนเวียนหน้าที่ระหว่างบุคลากรเป็นครั้งคราว เพื่อมิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งทำงานในหน้าที่เดิมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานจนอาจเกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตในหน้าที่	ทุกกลุ่ม

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
๓.	การจัดซื้อจัดจ้าง					
	๑) เจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างใช้ข้อมูลภายในของหน่วยงาน เช่น ราคาากลางหรือขอบเขตของงาน (TOR) เปิดเผยให้แก่ผู้เสนอราคาบางราย โดยมีเจตนาแอบแฝงเพื่อเรียกรับสินบนเป็นข้อแลกเปลี่ยนกับข้อมูลภายใน	๓	๕	๑๕ (สูงมาก)	๑. สร้างความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่เข้าใจถึงความผิดทางวินัยและกฎหมายจากการเปิดเผยข้อมูลภายใน ๒. ควบคุมการเข้าถึงข้อมูลภายในอย่างรัดกุม เช่น กำหนดระดับชั้นความลับของเอกสาร จำกัดสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลให้เฉพาะผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ๓. จัดตั้งกลไกตรวจสอบภายในเชิงรุกในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยมอบหมายกลุ่มตรวจสอบภายใน ดำเนินการสุ่มตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะกรณีที่มีผู้เสนอราคาบางรายมีความได้เปรียบผิดปกติ ๔. เปิดช่องทางร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่โปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยให้ผู้ประกอบการสามารถ แจ้งเบาะแสหรือร้องเรียนกรณีถูกเรียกรับผลประโยชน์หรือพบเห็นการเปิดเผยข้อมูลภายในผ่านช่องทางที่ปลอดภัยและไม่ต้องเปิดเผยชื่อ	กลุ่ม บริหารงาน การเงินและ สินทรัพย์

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
	๒) เจ้าหน้าที่พัสดุใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ซึ่งอาจมีการเอื้อประโยชน์พวกพ้อง หรือมีการแบ่งซื้อแบ่งจ้างเพื่อให้ได้คู่ค้าคู่สัญญาที่มีการติดสินบนตกลงกันไว้แล้ว	๒	๕	๑๐ (สูง)	๑. สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ระเบียบ และกำกับโทษจากการทุจริต ๒. ให้ความรู้ ปลุกจิตสำนึก กระตุ้นให้มีความอายต่อการทุจริต การรับสินบน และสร้างค่านิยมสุจริตแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง เข้ารับการอบรมระเบียบและแนวทางปฏิบัติด้านการพัสดุเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นการทบทวนกฎ ระเบียบให้มีความเป็นปัจจุบัน ๔. จัดประชุม อบรม เจ้าหน้าที่พัสดุด้านความรู้เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ รวมทั้งกฎกระทรวงฯ ที่เกี่ยวข้อง ๕. แต่งตั้งคณะกรรมการ กำกับติดตาม ตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างอย่างจริงจัง	กลุ่ม บริหารงาน การเงินและ สินทรัพย์

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
๔.	การบริหารงานบุคคล					
	๑) เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมมอบเงินหรือสิ่งของให้แก่คณะกรรมการสอบสวนทางวินัย โดยมีเจตนาแอบแฝงเพื่อแลกเปลี่ยนกับการลดระดับความผิดหรือชะลอผลการสอบสวน	๓	๕	๑๕ (สูงมาก)	๑. สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับจริยธรรมในกระบวนการสอบสวนทางวินัย ๒. เน้นย้ำประกาศนโยบาย No Gift Policy ให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๓. เปิดช่องทางร้องเรียนการให้หรือรับผลประโยชน์โดยไม่เปิดเผยตัวตน โดยให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลภายนอกสามารถแจ้งเบาะแสกรณีพบพฤติกรรมไม่เหมาะสมในการสอบสวนทางวินัยผ่านระบบที่ปลอดภัยและไม่ระบุตัวตน	กลุ่มกฎหมายและคดี
	๒) เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์ในกระบวนการตรวจสอบเอกสารหรือหลักฐานการสมัครโดยมีเจตนาแอบแฝงเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรายใดรายหนึ่ง หรือเพื่อเร่งรัดให้ผ่านการพิจารณาโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด	๓	๕	๑๕ (สูงมาก)	๑. สร้างความตระหนักรู้และปลูกฝังจริยธรรมในการพิจารณาและตรวจสอบเอกสารสมัครโดยจัดอบรมหรือประชุมภายในเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหรือพิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครโดยเน้นย้ำผลเสียจากการเรียกรับผลประโยชน์และการเลือกปฏิบัติ ๒. เน้นย้ำประกาศนโยบาย No Gift Policy ให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๓. จัดระบบงานให้มีการตรวจสอบซ้ำและกลั่นกรองหลายระดับโดยพิจารณากำหนดให้เอกสารหรือการพิจารณาในแต่ละขั้นตอนต้องผ่านการรับรองหรือเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาระดับถัดไป หรือตรวจสอบ	กลุ่มบริหารงานบุคคล

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน	ระดับความเสี่ยง : Risk Score (L x I)			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ
		Likelihood	Impact	Risk Score (ระดับความเสี่ยง)		
					โดยคณะกรรมการหลายฝ่ายเพื่อลดการใช้ดุลพินิจโดยลำพัง ๔. สับเปลี่ยนหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหรือกลั่นกรองผู้สมัครเป็นประจำ เพื่อป้องกันการส่งสมอิทธิพลหรือความสัมพันธ์เชิงผลประโยชน์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้สมัครรายใดรายหนึ่ง ๕. เปิดช่องทางร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสแบบไม่เปิดเผยตัวตน เพื่อให้ผู้สมัครหรือเจ้าหน้าที่ที่พบเห็นพฤติกรรมไม่เหมาะสมสามารถแจ้งเบาะแสหรือร้องเรียนผ่านช่องทางที่ปลอดภัย	

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ